

מסורת הש"ס

הכל שוחטין פרק ראשון חולין

ט.

עין משפט נר מצוה

נא א"מ פ"ו מהלכות
מאכלות אסורות
הלכה יט:
ב [מ"י] פ"ג מהלכות
תפילין הלכה יג:
ג ג' ד' מ"י פ"ד מהלכות
שחיטת הבהמה א' כ סמג
עשין סג א [טו] טו"ש י"ד
סמג א ספיק א [ג] ג
[ויסמן כ ספיק א:
גג א מ"י פ"א מהלכות
שחיטת הבהמה י' סמג
עשין סג טו"ש י"ד סמג
ה ספיק א:
גד י' מ"י שם הלכה י:
גה ז' מ"י שם הלכה י'
טו"ש י"ד סמג
ספיק ג בה"ה:
ח [מ"י] שם פ"א הלכה י'
טו"ש י"ד סמג
ספיק א:
ז ט' מ"י פ"ו מהלכות
שחיטת הבהמה י' סמג
עשין סג טו"ש י"ד סמג
ה ספיק א [ויסמן ל' ספיק
א ופ"י נ' ספיק א]:
זי י' מ"י פ"ב מהלכות
שחיטת הבהמה י' סמג
עשין סג טו"ש י"ד סמג
ה ספיק א [ויסמן ל' ספיק
א ופ"י נ' ספיק א]:

רבינו גרשום

מעילאי נמי קרמא איכא
ולא א"ל יכול לומר
ולא לסתוף: לא אידי
דמשמש וכו'. מיפרכת
לומר שוחטין אותה
ולא שוחטין קרמא תתא:
ואידך הני שכיחי כלומ'
אלו אין צריך ללמוד דהני
שחיטת אנשיה אחרים
יודעין את דא' כתב
שחיטה ומילה שכיחי בכל
עידנא: מאי קמ"ל כולוה
תננה. לומר ואת אמרין
לעיל בודק אם יודע
לומר הלכות שחיטה מותר
לאכול משחיטתו ואם לאו
אסור לאכול משחיטתו:
אם שהה כדי ביקור
ללמוד דבריו הסימנין
כו' לא כדי ביקור חכם
לא דסברת כדי ביקור
סימנים אלא שיבודק
אומר סכין חכם: אם
כן נתת דבריו לשיעורין.
לומר פעמים שהוא עומד
בקיור ופעמים ברחוק
וזה היה שיעורין: אלא
כדי ביקור טבח חכם.
טבח עצמו ששחט שהוא
חכם: והשתא מזה היא.
לומר נבלה: ומר סבר
בחוקת איסור קאמרין
ולא נבלה. ולימא נשחטה
הותרה מפני מה את אמרת
בחוקת היתר. הא קמ"ל
דאע"ג דאיתיליד בה ריעותא כדבעא
ריעותא כדבעא מיניה ר'
אבא [מרב הונא] משום זה
בעיא צריך לומר בחוקת
היתר עומדת עד שיוודע
במה נטרפה: נטל הא
ליתנהו. כלומר מה אנו
יודעין אם נקבן ואם
לא ומשום הכי (ג) אמר
בחוקת היתר עד שיוודע
כו'. חיישין שמא במקום
נקב נקב כלומר ואסור
שטרפה היתה שנקובת
היתה או דילמא דואב
עצמו עשה נקב זה ומותר.
אמר ליה לא חיישין
שמו מעיקרא היתה נקובה
ומותרת: המנקה. כלומר
דאכל בתאנה: באבטיח
כמו אבטיחין. חיישין
שמו במקום נקב של נחש

א' אולי י"ל ומהלך אמר דלא
לסוף. (ג) נבלה וכו'.
ומשום הכי לא היה הולך
לומר דבחוקת היתר עומדת.

ואידך הני שביחין. כדאמר (ג"מ דף כט:) תפילין צי צר חבו
משכח שכיחי מנאן מדקדק רבינו מס דאין צריך לקשור בכל יום
תפילין כשנתינתו שרבינו אליהו היה מנריך לקשורן מדקאמר דהקומץ
רבה (מנחות לה: ע"ש בתוס' ד"ה משעת) תפילין מאימתי מצרך עליהן
משעת הנחה ועד שעת קשיה ולרבינו
חס נראה דההיא קשיה היינו הידוק
שמהדקו סביב ראשו כמו (מדד דף
כ:) שליא קשורה צו וכמו (ע"ו
דף ה.) קשורה צו ככלל דאי קשיה
ממש וכי בכל יום ילך אלל צר חבו
ועוד דכריש המולא תפילין (עירובין
דף זא. וסא) משמע דאסור לקשור קשר
של תפילין בשעת משום דהוי קשר של
קיימא דקאמרין ישנות מכניסין זוג
זוג אלל חדשות לא ומפרש בגמרא
דחדשות קרי שאינן מקושרות ואם קרי
עשוי לקשור ולהתיר בכל יום א"כ לא
הוי קשר של קיימא:

בולחיו תניננהו. פירש בקונטרס
עקור דמנן שחט את
הושט ופסק את הגרגרת ותימה דאין
זה שייך להלכות שחיטה דזה פסול
מפני שלא שחטו ולא דמי לשאר
הלכות שחיטה ויש לומר דליידי
ששחט בסכין פגומה או במגל זה
נקרא פסק את הגרגרת ופסולה הוי
משום דאין שוחטין אלל חונקין דתנן
בפירקין (לקמן דף טו:) חונן מן המגל
והמגירה כו' ובהלכות גדולות פירש
עקור שנעקר הסימין ונשחט חונן
ממקומו ותימה דמה ענין זה להלכות
שחיטה והלא לא עשה כלום אלל
שהסימין נשחט מאליו ואפילו (ס) שחטו
בסכין תפוק ליה מטעם הגרמה ויש
לומר דליידי כשנשחט הסימין ואחר
כך שחטו וכולוה מניניה דקאמרין היינו
מדמנן בפרק כסוי הדם (לקמן דף פה.)
הנזיר והמעקר פטור מלככות ואם
תאמר שפירא דלא מנינא ציה שחיטה
שכזר נטרף ויש לומר לדברי הלכות
גדולות לאו טרפה היא אלל שכן
הלכה למשה מסיני דאין שחיטה
מועלת בסימין שחט הנשחט חונן
למקום חיבורו צין צושט צין צקנה
ואפילו עוף שהכשור צימין אחד
ואם שחט האחד ציה שחיטה מועלת
בשני ואם תאמר ולמה אינו מונה
בהלכות שחיטה פסק הגרגרת בסימין
פגומה כמו שמונה לפירוש הקונטרס
ויש לומר דהתם אין כאן שחיטה
שאינו אלל חונן ולפירוש הקונטרס
ניחא שאינו מונה שמוטה דהלכות
גדולות דהוי טרפה ששחטו ואין
צריך להזכירו ומיהו לא הוי השתא

עקור לפירוש הלכות גדולות מעין שאר הלכות שחיטה שהן בגוף
השחיטה ועקור אינו בגוף השחיטה אלל ששחט סימן שנעקר וגם
קצת קשה לשון נזיר ומעקר משמע שאינו אלל מעקר הסימין ואין
עושה שחיטה אחרת רק שמיחתו בעיקור כמו צנחירה ואינו
שזכך לא היה מת ומה שקשה מלקמן (ס) לפירוש הקונטרס ומפרק
אלו טרפות וליישב הלכות גדולות אפשר כל אחד במקומו בעזרת
השם יתצרך: **כדי** ביקור טבח חכם. ואף על פי שיש סכין
גדולה וסכין קטנה משערין לכל בהמה בסימין שיש בה כמלא נזאר
ומזן לזאר כמלא נזאר: **ואסורה** באבטיח. משום דרוב
פעמים שוחט שפיר ושריא מדאורייתא לא החמיצו לעשות נבלה:
אמר ליה אין חוששין שמא במקום נקב נקב. ואפילו יש שם
נקבים הרבה שלא במקום סימין מתקבל דמליין כולוה
צוזא כי היכי דמכשרין (לקמן מט.) היכי דמשמשא ידא דטבחא:

התם

זה שחטו ומהאי ספקא איכא: מי חיישין שמא במקום נקב. שהיה זה מחלה
אחרת ליה השתא כשהכניס צו שיעי וטרפה דנקבו הדקין אחד משמונה עשר טרפות הוא (לקמן מג.) מנקר. לשון נקבים קרי"ט צלע"ו:
שחט

מעילאי נמי. כי סחין לה על גבי צמר איכא קרמא מפסיק שאין
חלב שאין לו קרום דק מלמעלה: **משמשא**. מני"ר: **מפסק**. לשון
פחות אותה פחים (ויקרא ג:) **כסב**. לכתוב שידע לחתום שמו אילו
יש צד דקין או לעדות: **שחיטה**. לאמן ידו לכן אפילו שזקי בהלכותיה:

מעילאי נמי קרמא איכא

ידא דטבחא מפתת ואמר רב יהודה אמר
רב תלמיד חכם צריך שילמוד ג' דברים
כתב שחיטה ומילה ורב חנניא בר שלמיא
משמיה דרב אמר יאף קשר של תפילין
וברכת חתנים וציצית ואידך הני שביחין
ואמר רב יהודה אמר שמואל יכל טבח
שאינו יודע הלכות שחיטה אסור לאכול
משחיטתו ואלו הן הלכות שחיטה שהייה
דרסה חלדה הגרמה ועיקור מאי קמ"ל
כולוה תניניהו לא צריכא ששחט לפנינו ב'
וג' פעמים ושחט שפיר מהו דתימא מדאידך
שחט שפיר האי נמי שחט שפיר קמ"ל כיון
דלא גמר יזימנן דשהי ודרים ולא ידע
ואמר רב יהודה אמר שמואל יהמבא צריך
שיבדוק בסימנים לאחר שחיטה אמר רב
יוסף אף אנן נמי תנינא (ג) ר"ש אומר אם
שהה כדי ביקור מאי לאו כדי ביקור סימנין
א"ל אביי לא הכי (ג) א"ר יוחנן כדי ביקור
חכם א"כ (ג) נתת דבריו לשיעורים אלא כדי
ביקור טבח חכם לא בודק מאי ר' אליעזר
בן אנטיגנוס משום רבי אלעזר בר' ינאי אמר
טרפה ואסורה באכילה במתניתא תנא
ינבלה ומטמאה במשא במאי קמיפלגי בדרב
הונא (ד) דאמר (ה) בהמה בחייה בחוקת
איסור עומדת עד שיוודע לך במה נשחטה
נשחטה הרי היא בחוקת היתר עד שיוודע
לך במה נטרפה מר סבר בחוקת איסור
קיימא והשתא מתה היא ומר סבר בחוקת
איסור אמרין בחוקת טומאה לא אמרין
גופא אמר רב הונא בהמה בחייה בחוקת
איסור עומדת עד שיוודע לך במה נשחטה
נשחטה בחוקת היתר עומדת עד שיוודע לך
במה נטרפה ולימא נשחטה הותרה הא
קמ"ל דאע"ג דאיתיליד בה ריעותא כדבעא
מיניה רבי אבא מרב הונא בא זאב ונטל בני
מיעים מהו נטל הא ליתנהו אלא נקב בני
מעים מהו נקב הא קא חזינן דהוא נקבינהו
אלא נטלן והחזירין כשהן נקובין מהו מי
חיישי' שמא במקום נקב נקב או לא א"ל (ה) אין
חוששין שמא במקום נקב איתביה (ו) ראה
צפור המנקה בתאנה ועכבר המנקה באבטיחים
חוששין

עקור לפירוש הלכות גדולות מעין שאר הלכות שחיטה שהן בגוף
השחיטה ועקור אינו בגוף השחיטה אלל ששחט סימן שנעקר וגם
קצת קשה לשון נזיר ומעקר משמע שאינו אלל מעקר הסימין ואין
עושה שחיטה אחרת רק שמיחתו בעיקור כמו צנחירה ואינו
שזכך לא היה מת ומה שקשה מלקמן (ס) לפירוש הקונטרס ומפרק
אלו טרפות וליישב הלכות גדולות אפשר כל אחד במקומו בעזרת
השם יתצרך: **כדי** ביקור טבח חכם. ואף על פי שיש סכין
גדולה וסכין קטנה משערין לכל בהמה בסימין שיש בה כמלא נזאר
ומזן לזאר כמלא נזאר: **ואסורה** באבטיח. משום דרוב
פעמים שוחט שפיר ושריא מדאורייתא לא החמיצו לעשות נבלה:
אמר ליה אין חוששין שמא במקום נקב נקב. ואפילו יש שם
נקבים הרבה שלא במקום סימין מתקבל דמליין כולוה
צוזא כי היכי דמכשרין (לקמן מט.) היכי דמשמשא ידא דטבחא:

(א) לקמן לה. (ב) [שבת לה: וס"ו]
(ג) צילא כה. (ד) [שני]
חוק. יבמות ז' ד"ה אשה
וע"ע חופות וכלה כה.
ד"ה בחוקת שחיטה על
פרש"י דהב"א (ו) [לקמן
מט.] (ז) [מקספא מרומות
פ"ו ה"כ] (ח) [דף לז:]
(ט) [דף לז:] (י) [שם]
(יא) [דף יח:] (יב) [לקמן
לז:] (יג) [יח:] (יד) [ויקרא
יא] (טו) [ד"ה ושמעט. ר"ה]
(טז) [ד"ה שמואל. ר"ה]

הנחות הב"ה

(א) גמ' דאמר רב הונא
בהמה: (ב) תוס' ד"ה
כולה וכו' ומה קשה
מלקמן דף כ' לפי ה'הו"ט'
ומפ' אלו טרפות דף
מד וליישב:

הנחות מהר"ב רנשבורג

[א] בעין משפט סי' צ"ב
טו"ש ע"ד סי' א' ספיק
א וסי' צ"ב ספיק א'
וספיק צ' וסי' צ"ד ספיק
א' וסי' צ"ד יע"ש כ"ל:

ע"י רש"י

מני"ר. למשמש.
קרי"ט. חורים.

מוסף רש"י

בהמה בחייה בחוקת
איסור. אכר מן החי,
עומדת. ונפקא מינה
שלא ידע ספק בשחיטה
נעמידה על
ואסורה עד שיוודע לך ביד
ששחטה כלאו. ומשחטה
כלאו הכי היא בחוקת
היתר. דהתם נבלה אין
טרפות ואם נתנה זה
נקב בריאה או צנני
מעים ויש לתלות לאחר
שחיטה והכשר וקודם
שחיטה ולאסור. השמירה
על חוקתה שהיה זה
קודם שנתנה זה ספק זה
ומותרת עד שיוודע לך אמת
שהיא טרפה (ביצה כה.)

שיטה מקובצת

[א] ורצונו קטנה כפולה
תלוייה בה ענין יוד:
[ב] ופסק את הגרגרת היינו
עיקור: [ג] ונתן לו גירומיו
הכרעות כבבא תתא:
[ד] כולוה תננה במתני'
פ' השוחט: [ה] לא בודק
בסימנים לאחר שחיטה
מאי: [ו] כדורב הונא
בפרש"י דמילתיה הסי'
[ז] שהרי בכל ספק אתה
אומר העמד דבר על
חוקתה שהיה שוחט
שאיך יכול: [ח] נשחטה
הרי היא בחוקת היתר
דרוב בהמות שנשחטו וכן
הן בחוקת היתר ולקמן
מפ' מאי נפקא מינה:
[ט] מוקמנן לה הרי היא
מתה ומטמאה: [י] הוא
שנאסרה קודם שחיטה:
לא אמרין שהרי בשר מן
החי אינה מטמאה גיב
בס"י לא נמצא כל זה: